

Preek jaarthema 'Deel je leven'

- Neede, 18 september 2022
- Kees van Dusseldorp

Thema: 'Deel je leven.' (Jaarthema 2022-2023)

liturgie:

votum en groet

Psalm 119:13,14 (Geref.Kerkboek)

verbondsvernieuwing: 8^e gebod

Psalm 112 (De Nieuwe Psalmberijming)

gebed

lezen: 1 Thessalonicenzen 2:1-13

lezen: Johannes 1:14-18

kindermoment

ELB 456 Kijk eens om je heen

preek

themaalied: Het goede leven delen**

gebed

deel-moment**

collecte

Opwekking 378 Ik wil jou van harte dienen

zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wij delen iets met elkaar. Anders zaten we hier niet. De meesten van jullie zijn lid van deze gemeente. Anderen zijn misschien verbonden aan iemand die lid van de gemeente is. Of zijn hier, omdat ze in de buurt zijn. Delen we ook het geloof in Jezus Christus? Delen we het verlangen om de Heer te eren en te dienen? Dat zou natuurlijk mooi zijn, maar ik weet niet of dat voor iedereen even sterk geldt. En ook als je dit geloof niet deelt, ben je hier van harte welkom en is het fijn dat je er bent.

Delen wij ook ons leven met elkaar? Sommigen natuurlijk wel. Binnen je huwelijk. Binnen je gezin. Misschien met vrienden. Je deelt meer of minder van je leven met elkaar. Je trekt een stukje samen op. Je spreekt elkaar, je vertelt wat over jezelf en luistert naar wat een ander vertelt. Je onderneemt gezamenlijke activiteiten. Maar het is maar de vraag hoeveel je deelt van jezelf. Hoe dichtbij laat je iemand komen? Laat je hem bij de voordeur van je leven staan? Voor een gesprek over koetjes en kalfjes, over het weer en over de tuin? Of nodig je haar uit in de woonkamer? Voor een gesprek over de politiek, over de burens, over de ontwikkelingen in de kerk? Mag zij bij jou in de keuken kijken? Voor een gesprek over je gezin, over je levensverhaal, over je plannen? Of laat je hem zelfs binnen in je slaapkamer? Voor een gesprek over je zorgen en je verlangens, over je teleurstelling en je hoop?

Deel je leven. Dat is het jaarthema waarmee we aan de slag gaan. Deel je leven. Met God, met elkaar en met anderen. Maar wat bedoel je dan eigenlijk? En is dat verplicht? Je leven delen?

Net als vorige week, heeft een aantal mensen van tevoren wat gedachten met mij gedeeld over het thema en de bijbeltekst. Hartelijk dank daarvoor! Wat opvalt, is dat het thema 'deel je leven' ook best vragen oproept. Het is anoniem ingevuld, daarom durf ik wel wat reacties te noemen.

'Ik weet niet of ik dat wel wil, mijn leven delen. Ik vind dat heel moeilijk. Het zit niet zo in mijn karakter. Ik ben liever op mezelf.'

'Mijn leven delen, ik snap dat dat goed is. Ik wil het ook best graag. Maar ik moet ook mijn grenzen in acht nemen. Anders raak ik opgebrand. Maar mag ik wel grenzen trekken? Ben ik dan wel een goede christen?'

'Mijn leven delen, vroeger was ik daar heel gemakkelijk in. Maar daar is op zo'n vervelende manier misbruik van gemaakt. Sindsdien heb weinig vertrouwen in anderen en durf ik dat gewoon niet meer.'

Ik vind deze reacties heel reëel. Fijn dat jullie dit gedeeld hebben. Want dit is ook een vorm van delen. Het is goed voor mij en voor ons allemaal om te weten hoe gevoelig zo'n oproep 'deel je leven' kan liggen. Het is soms heel kwetsbaar. Ik vind het belangrijk om hier ruimte aan te geven. Zodat ik niet een mooi verhaal vertel, dat in theorie misschien wel klopt, maar wat in de praktijk niet werkt. Zulke vragen mogen we niet platslaan met grote woorden of overrulen met allerlei werkvormen en activiteiten.

Het is goed om eerst stil te staan bij de vraag: Wat bedoelen we eigenlijk met 'Deel je leven'? Wat bedoelen we er niet mee? Waarom zou dat goed zijn? Wat willen we ermee bereiken? Hoe kunnen we er op een bemoedigende manier vorm aan geven?

**

Toen ik in de Bijbel bladerde over het kernwoord 'delen', werd ik getroffen door wat Paulus schrijft in 1 Thessalonicenzen 2:8: 'In die gezindheid, vol liefde voor u, waren we niet alleen bereid u te laten delen in Gods evangelie, maar ook in ons eigen leven.'

'Delen' krijgt hier een heel eigen klank. Niet het delen als actief werkwoord: 'Ik ga delen wat ik heb of wat ik kan, ik ga delen wat ik denk of wat ik voel.' Maar als een passief werkwoord: 'Ik laat een ander delen in mijn leven.' Dan gaat het eigenlijk niet over iets wat je doet of zegt. Maar het gaat over een houding, een attitude. Het gaat niet over uitdelen, waarbij het voor de ander een gunst is om iets van jou te krijgen of te horen. Het gaat om het verlenen van het voorrecht dat jij een ander toelaat in je leven. Als iemand jou laat delen in zijn of haar leven, dan is dat iets waar je alleen maar dankbaar voor kunt zijn. Voor het vertrouwen dat daaruit spreekt. Dat je deelgenoot mag worden van wat iemand denkt of voelt. Wat iemand bij zich draagt aan verdriet of aan blijdschap. Wat iemand bezig houdt voor zichzelf of voor mensen die hem of haar lief zijn. Is dat niet de diepe kern van vriendschap, van verbondenheid, van gemeenschap? Dat je iets wezenlijks met elkaar deelt. Dat je een ander laat delen in iets wat voor jou persoonlijk, misschien wel intiem is? Dat je je leven met elkaar deelt?

Ik denk dat deze uitspraak van Paulus ons helpen kan om aan dat delen van je leven een goede inhoud en motivatie te geven. Die ruimte geeft aan ieders persoonlijke levensverhaal. En die tegelijk uitnodigt om daarin verder te komen. In Christus' naam.

**

'Wij waren bereid om u te laten delen in ons eigen leven.' Paulus verwijst naar de periode dat hij in Thessalonica woonde en werkte. Voor zover wij kunnen reconstrueren heeft dat een paar maanden geduurd. 'Jullie mochten delen in ons leven.' Ik probeer me dat voor te stellen. Paulus woonde ergens in een huis. Hij schermde zijn leven niet af, maar liet de mensen toe. Zij mochten zien hoe hij leefde. Hoe hij werkte voor de kost. Ze mochten zijn gereedschap lenen, van zijn vakbekwaamheid profiteren, zijn hulp vragen. Zo mochten delen in zijn successen, zijn teleurstellingen, zijn verdriet en zijn blijdschap. Ze mochten zijn irritaties zien, zijn zwakten en zijn worstelingen. Ze zagen hem als mens.

Paulus was een open boek voor de mensen om hem heen. Dat maakte hem kwetsbaar, zeker. Niet voor niets lukte het een groep boze burgers om hem de stad uit te smijten. Maar het maakte hem ook geloofwaardig. Paulus wist, net als wij, dat je geloof alleen geloofwaardig is, als het klopt met de praktijk van je leven. Zeg maar: als het verhaal van je woorden overeenkomt met het verhaal van je daden. Als je praat over vergeving, maar zelf niet tot vergeven komt, dan slaan je woorden nergens op en zal niemand je geloven. Als je vertelt dat ieder mens zondig is, maar zelf je fouten niet onder ogen wilt zien, dan voelt iedereen aan, dat je een theorie aan het vertellen bent, waar je zelf niet naar leeft.

Paulus schermde zijn privéleven niet af voor de mensen om hem heen. Hij was mens onder de mensen. Ze zagen hem lachen, ze zagen hem huilen. Ze zagen zijn vertrouwen en ze zagen zijn vragen. Hij was mens onder de mensen. Zo zagen de mensen wat God in zijn leven deed. Wat God in zijn leven gaf. Wat het evangelie in zijn leven betekende. Paulus liet de mensen toe in zijn leven. En opende zo voor mensen daar een deur naar het geheim dat hij kende: dat hij leefde voor Jezus Christus.

**

Waarom Paulus dit schrijft in zijn brief? Pocht hij op zijn goedheid? Is hij zichzelf aan het bewijzen? Of aan het verdedigen? Die indruk kan wel blijven hangen als je het gedeelte leest. Dat Paulus het zo goed deed en zoveel liefde had. Dat moet je niet vertellen, dat moet je laten zien. Toch?

Toch was daar wel een aanleiding voor. Sommige mensen spraken op een vervelende manier over Paulus. Alsof hij op zijn eigen eer uit was. Alsof hij rijk wilde worden door geld te vragen voor zijn projecten. Alsof hij een dubbele agenda zou hebben. Eerst lief en aardig, en als mensen hem dan vertrouwen, komt de aap uit de mouw en moeten ze van alles. Zulke voorgangers zijn er. In de kerk. Maar ook in de politiek. In de wetenschap. In het bedrijfsleven. Enig gezond wantrouwen is niet verkeerd.

En tegelijk: het is zo makkelijk om iemand op deze manier te framen en weg te zetten. Vooral als je het niet met iemand eens bent. Dan zeg je: 'Joh, hij praat zoveel, omdat hij zichzelf belangrijk voelt. Hij komt ook uit die familie die het hier vroeger voor het zeggen had.' Of je zegt: 'Joh, ze zegt wel dat ze het beste met je voorheeft. Maar ondertussen probeert ze je toch voor haar karretje te spannen.' Of je zegt: 'Joh, die ministers, die laten zich alleen maar leiden door hun eigen belangen. Door de grote bedrijven. Ze willen scoren voor het grote publiek.' Zulke lasterpraat doet het goed tegenwoordig. En er is niet tegenop te praten.

Dit overkwam ook Paulus. Hij hoorde wat er over hem verteld werd. Dat mensen hem zwart maakten, omdat ze zijn boodschap van het evangelie weigerde te accepteren. Ze hadden het gevoel dat de prediking van Paulus aan hun stoelpoten zaagde. En dat was terecht. Want het evangelie legt altijd dynamiet onder menselijke overtuigingen en theorieën. Voor de verlossing van Christus moet je vaak je eigen ideeën en wensen kruisigen. De gemakkelijkste manier om je daarvan af te maken, is om de boodschapper zwart te maken. Hij vertelt dat wel, maar weet je wat hij vroeger zelf gedaan heeft? Zij zegt dat wel, maar denk je dat ze het zelf ook echt gelooft?

Daarom kiest Paulus voor een persoonlijke, open en kwetsbare brief. Hij herinnert zijn lezers aan de feiten: 'Jullie weten toch hoeveel strijd er was in de weken dat ik bij jullie was? En jullie weten toch hoe ons dat raakte en dat we tegelijk ons niet lieten tegenhouden? Jullie weten toch dat wij er niet chagrijnig van werden, maar geduldig en liefdevol bleven? Dat was omdat we van jullie houden. Omdat God van jullie houdt. Omdat Hij mij liefde in het hart gaf voor jullie. Omdat ik niets te verbergen had. En in alle openheid onder jullie heb gewoond en jullie in mijn leven heb laten delen. Ik hoefde mij niet beter voor te doen dan ik ben. Want ik ben gered. Ik ben van Christus. Ik ben een kind van God.'

**

Daar ligt het geheim van Paulus. Hij laat anderen delen in zijn leven, omdat hij er ontspannen in staat. Zijn leven is niet van hemzelf. Hij is van Christus. En daarom heeft hij niets te verstoppen, niets af te schermen.

Wij hebben zicht nodig op Jezus Christus, om iets te leren van dat delen van je leven. Jezus heeft ons leven gedeeld, zelfs waar wij hem daartoe niet uitgenodigd hebben. Zelfs

toen zijn eerlijkheid en zuiverheid schandelijk misbruikt werd. Hij heeft zich in zijn kwetsbaarheid volledig gegeven. Hij heeft die houding van het laten delen volledig in praktijk gebracht. Hij laat ons delen in zijn liefde, maakt ons deelgenoot van zijn verlangen, en neemt ons op in zijn leven. Jezus laat ons delen in zijn leven. En ieder die deelgenoot wordt van het leven van Jezus, die zal merken dat het leven een andere kwaliteit krijgt. Dat je ruimte krijgt, liefde ervaart, blijdschap ontvangt. De ruimte om anderen te laten delen in wat je zelf hebt ontvangen. De liefde om aandacht te geven aan wat een ander vertelt. De blijdschap die je ervaart als je echt persoonlijk contact met een ander krijgt.

**

Deel je leven. Maar hoe werkt dat dan in de praktijk? Met alle kwetsbaarheid die wij hebben? Met alle littekens die we bij ons dragen? Met alle beperkingen die wij ervaren? Wat ik van Paulus leer is een tweevoudige bemoediging:

Dat het delen van je leven begint met het laten delen in je leven. Je hoeft er niet op uit te trekken om van alles te delen. Dat mag wel, zeker! Sommige mensen weten zich daartoe geroepen.

Maar het begint met openheid voor elkaar. Ik heb niets te verbergen. Je mag zien wat ik kan en wat ik niet kan. Je mag zien wat mij raakt. Waar ik blij van word en wat mij boos maakt. Als het er soms wat ongenueanceerd uitkomt, vergeef het me. Als mijn beeld niet klopt, vul me aan. Trouwens, ook als ik het je niet vertel, heb je er toch wel een vermoeden van. Als ik mijn leven niet deel, deel ik ook iets. Alsof ik iets te verbergen heb. Of alsof ik bang ben voor jou. Of alsof ik niet wil loslaten wat ik heb. Niet ter discussie wil stellen wat ik vind. Is dat wat ik wil uitstralen? Of kan ik met de ogen van Christus naar een ander kijken. Benieuwd naar wie jij bent. Wat jij kunt. Wat jou raakt. Zodat we over en weer delen. En samen genieten van een stukje verbondenheid. En van elkaar iets leren van de kunst van het leven. Openheid: laat een ander delen in je leven. Zeker, voor zover er vertrouwen en liefde is. En misschien kun je een klein beetje verder gaan dan een ander zou doen. Om het wantrouwen te overwinnen, de kloof te overbruggen en een hand uit te steken.

Het geheim hiervoor ligt in Christus. Dat is de tweede bemoediging die Paulus ons geeft. Mijn leven ligt in Christus. Wat heb ik dan eigenlijk te verbergen of te beschermen? Als ik mensen laat delen in mijn leven, laat ik mensen ook delen in Christus. Ze zien mijn vertrouwen, ze zien mijn hoop. Niet van mijzelf, maar ontvangen genade. Ze zien ook mijn vragen en mijn worsteling. Ook daarin komt Christus naar voren. Hoe ik met hem omga, mijn weg aan zijn hand probeer te vinden. Waar ze me vragen, wil ik vertellen wie Hij is en wat Hij deed. Niet dat ik op alle vragen een antwoord heb. Maar wel dat Hij mijn Redder is. En mijn Heer. Blij met wat ik van Hem geleerd heb. Zoekend naar zijn voorbeeld. Hij die gemakkelijk vertelde van zijn Vader. Van zijn missie. Van zijn strijd. En van het leven dat bij Hem te vinden is.

Een dubbele bemoediging: laat delen in je leven. Omdat jij deelt in het leven van Jezus Christus. Zo ontstaat gemeenschap, verbondenheid, blijdschap en wijsheid. Bloemen in deze wereld. Bloemen van Gods genade.

**

Deel je leven. Ja maar, als dat niet zo bij mij past dan? Als ik teveel teleurstellingen heb meegemaakt in mensen? Als ik er de energie niet voor heb? Wat moet ik dan met deze opdracht? Mezelf forceren?

**

Weet je, zie het niet als een opdracht. Maar als een uitnodiging. Laat het een verlangen in je hart en leven oproepen. Om niet te kijken naar je beperkingen, maar naar je mogelijkheden. Om je niet helemaal af te sluiten, maar toch iemand een klein beetje toe te laten.

Dat verlangen vind je door naar Jezus Christus te kijken. Je bent van Hem! Wat mensen ook zeggen of doen! Hij heeft zich gegeven uit liefde. Hij heeft mensen volledig in zijn leven laten delen. Zelfs in zijn dood. In dat spoor kun je met liefde mensen laten delen in je leven. Je kunt niet delen wat je niet hebt. Maar ook jij hebt veel gekregen. Aan mogelijkheden, aan ervaringen, aan wijsheid, aan genade. Wees ervan overtuigd dat het alleen maar mooier wordt, als je het met anderen kunt delen. Zoals jouw ervaringen rijker worden als je verhalen van anderen hoort.

Geef jezelf de ruimte. Of beter gezegd: geef de Geest de ruimte. De Geest van Jezus is de Geest van de gemeenschap. Is de Geest van de groei. Die vrucht geeft op zijn tijd.

Hoe je dat in de praktijk doet? Kijk naar Jezus Christus. Voel door het verlangen om te groeien in openheid en vertrouwen. En oefen met kleine stapjes. Door een vraag te beantwoorden. Door iets te vertellen. Door naar een ander te luisteren. Door te genieten van het contact. Omdat daarin de Geest werkt. Naar jou en naar een ander.

Moge de Geest jou steeds meer laten delen in het leven van Christus. Zodat jij in Christus' verlossing de vrijheid vindt om een ander te laten delen in je leven. En zodat jij in Christus' liefde de moed vindt om je deelgenoot te laten maken bij het leven van ander.

Is dat kwetsbaar? Kan het onveilig zijn? Ja, dat kan zeker. Er kan veel fout gaan en er gaat veel fout. Ieder zal er ervaring mee hebben, dat iets wat jij in vertrouwen hebt verteld, toch breder bekend wordt. Dat ideeën die jij naar voren hebt gebracht, in een ander frame worden misbruikt. Dat de emoties die jij toont, verkeerd worden uitgelegd.

En toch: laat die kwetsbaarheid je er niet toe verleiden om voor jezelf te kiezen. Om je af te sluiten en contacten te vermijden. Laat die kwetsbaarheid je naar Jezus Christus brengen. Om bij Hem getroost te worden, genade te leren en weer een nieuw begin te maken. Geleerd door je ervaringen, geleid door de Geest. Bereid om een ander te laten delen in je leven en zo te laten delen in het evangelie van God.

Amen